

Bohoslužby v Zábřehu 1.ledna 2023

Lk 2, 15-21

Milé sestry, milí bratři, ještě jednou jsme zváni k vánočnímu příběhu. Noc, kterou jsme prožili, možná více odpovídá skutečnosti, která Ježíšovo narození provázela. Bujaře slavící svět vítá příchod nového roku. Hluk, provoz, hemžení z místa na místo a vlastně bez nějakého zjevného důvodu. Podobně jako v čase Ježíšova narození. Plné hostince v Betlémě jistě nepřinesly do města více klidu a ticha. A tak se setkáváme s prvním velkým paradoxem této doby. Svět se baví, oslavuje, raduje se, ale vlastně ani neví proč a nad čím. Sami jsme si stanovili, že v tento čas se vymění číslo v letopočtu. Je to změna, která je nevyhnutelná, někdy se tak zkrátka stát musí. Stejně jako někdy se muselo stát, že v Betlémě se sejde poněkud více rodáků, protože podle císařského výnosu se tam musejí zapsat do daňových soupisů.

Zcela jiný je v tuto chvíli pohyb pastýřů. Také jsou do Betléma, ale jejich motivace je úplně jiná. Hledají dítě. Na pastvinách nad městem měli takové zajímavé setkání a teď se pouštějí na cestu, aby se přesvědčili o tom všem, co slyšeli. Andělé je nasměrovali a oni sami chtějí vidět, o čem mluvili. Nacházejí scénu, která je jim asi blízká. Stáj, jesle, plno slámy a mezi tím vším malé dítě. Zde se nachází ten důvod veliké oslavy, kterou zažili na pastvinách. Oslavy, o které veselící se svět nemá v tu chvíli ani ponětí.

Pastýři, Josef, Maria, možná několik dalších, kteří se k tomu zrovna nachomýtlí, to je takové první společenství kolem Ježíše. Společenství, které sdílí až neuvěřitelná svědectví. I když všechno je to přikryté ještě takovou rouškou tajemna. Anděl mluvil k Marii, chór andělů zpíval pastýřům, všechna tato slova, tyto události, ukazují k veliké naději přicházející s narozením tohoto dítěte. Střípek ke střípku, kousek ke kousku vytvářejí obraz, nad kterým se mohou všichni společně radovat. A pastýři vskutku i rozradostněni odcházejí. Co viděli a slyšeli, to je vede ke chvále a velebení Boha.

Tato chvála pastýřů je docela zajímavý moment. Dohromady toho o Ježíši moc neví. Ani nevíme, co si pod pojmem Mesiáše představují. Možná si jen vybavují propojení s Davidem, slavným králem, který také začínal právě zde na těchto pastvinách jako pasáček stád. I když jejich postavení ve společnosti asi nebylo významné, neznamená, že byli hloupí a o nadějích svého lidu nic netušili. Očekávání Mesiáše, to přeci bylo něco, co prostupovalo celým lidem,

dotýkalo se všech. Nebylo to jen téma moudrých učitelů, horlivých farizeů či politických radikálů. Příchod Spasitele, Mesiáše, ten se přeci dotýkal každého jednotlivce. Tedy i pastýřů. Když tedy viděli dítě, o kterém mluvili andělé a jehož mimořádnost potvrzovali i rodiče, pak už nic nemohlo bránit radosti nad splněním Božích zaslíbení.

Betlémský chlév, setkání s pastýři, andělé a všechno to kolem, to je vlastně samotný počátek. Co tento Mesiáš jednou bude kázat, jaký bude jeho život a jak všechno dopadne, to nikdo netuší. Ale moc to nevadí. K naplnění pokojem stačí toto setkání s Ježíšem stojícím na počátku své životní cesty. Ono je to podobné tomu, co prožíváme na počátku nového kalendářního roku. Jistě, je to jen číslo, ale zároveň to na nás také nějak působí. Začíná nová etapa. A moc netušíme, co nám přinese. Jistě máme své představy, máme touhy, přání, co by se konečně mohlo podařit, co by se dalo dotáhnout do konce. Čekáme, že přijde nějaký zlom, odplave všechno, co nás tíží a konečně se budeme moci svobodně nadechnout.

Pouta, která by to chtělo rozvázat, mají pro nás mnoho podob.

Jak všechno dopadne vlastně nevíme. Zkušenost nám říká, že v tom pohledu do budoucna je vždy něco nečekaného, co může mít zásadní vliv na naše běžné fungování. Ovšem z toho všeho vyčnívá právě to povědomí Ježíšovy blízkosti. On je zde, stojí s námi na počátku a víme, že nás provede až na samotný konec. A to nám bohatě stačí. Jako právě těm pastýřům. Obdarování Ježíšem vlastně není radost nad nějakým konkrétním dárkem, nad jednotlivostí, ale nad faktem, že je zde dárce, který nás obdarovává. Proto nejen pastýře, ale i nás může naplnit radost z toho, že Ježíš je zde, i když nevíme přesně, jak dál do našeho života zasáhne.

Po odchodu pastýřů by se mohlo zdát, že se život vrátí zpět do svých běžných kolejí. Sice s velikou radostí, ale i nadále pastýři budou pečovat o svá stáda. Dokonce i skutečnost, že osmého dne po narození je Ježíš přinesen k obřízce, zapadá do běžného chodu života. Ovšem jen zdánlivě. Pojmenování Ježíše při obřízce je důležitým momentem nesoucím v sobě určitou mimořádnost. Předně se jedná o dokončení povolání Marie do služeb Páně. Udělení jména podle Božího příkazu je tečkou za vyznáním, že přijímá roli matky Božího syna. Ovšem jde i o to jméno samotné. Boží Mesiáš dostává jméno Ježíš. Tím Bůh určuje obsah jeho Mesiášství. To jméno ukazuje k Hospodinu jako zachránci. Může to vlastně znít až trochu legračně. Spasitel říká, že vlastně spása je někde jinde než v něm. Proč je to tak důležité?

Narozením Ježíše se začíná odvíjet nová etapa v dějinách vztahu Boha a jeho lidu. Ta etapa působí tak rozdílně, že by se mohlo zdát, že přichází něco úplně jiného, než lidé doposud znali. A z Ježíše by se tak rázem mohl stát nový vůdce lidu, který na sebe strhne veškerou pozornost, veškerou zásluhu na osvobození Božího stvoření. Myslím tím Ježíše jako člověka, nikoliv Božího syna. Naděje se může lehce spojit s člověkem, sice obdařeným a pomazaným, ale stále člověkem. To však není nic pro Ježíše. On nepřišel strhnout pozornost na sebe, ale ukázat nad sebe.

Toto ho odlišuje od jiných spasitelů a zachránců, po kterých lidé také občas pošilhávají. Ti

strhávají pozornost na sebe, staví se do centra lidské dění, člověk má dojem, že bez nich se nic nepohne. I když Ježíš také mluví o sobě, přesto nevytváří dojem, že kromě něj už zde nikdo jiný není.

Ještě jedna věc tu možná stojí za zmínku. Zatímco mnozí spasitelé mají jasný plán záchrany, který veřejně prezentují, ten Ježíšův je stále nekonkrétní. Tedy ve vztahu k druhým lidem. Jakoby skoro říkal, že nemá jasný plán. Nevolá nás totiž ke konkrétní programu, ale k následování. A v něm je opět důležité spíše to, co vyznává jeho jméno. Tedy pamatování na to, že spása je v Hospodinu. Nikoliv v sebeúžasnejším člověku. Proto by nás následování Ježíše mělo znovu vracet k Hospodinu, nikoliv od něj odcizovat a vzdalovat. Protože spása a záchrana je právě v tom, že se vracíme k Hospodinu, který je původcem našeho života.

Ježíš přišel a půjde s námi. Už tato věta je velikou posilou. A je pozváním na cestu víry. Právě víra je zde důležitá. Proto nás nemusí Ježíš přesvědčovat spoustou slov o tom, co s námi zamýšlí dělat. Nejsme spoutáni tím, že bychom nevěděli, jak naplnit svůj čas, co konat. Nepotřebujeme přeci zachránit od nic nekonání. Potřebujeme vysvobodit z pout nedůvěry. Potřebujeme zachránce, který rehabilituje důvěru jako to nejpevnější pouto našich vztahů. Proto je tak skvělá zpráva, že je zde Ježíš. Už to, že se narodil obnovuje důvěru Božímu slovu. A jsme-li schopni důvěřovat Božímu slovu, potom také víme, že není nic, co by nás na další cestě mohlo zcela vykoledit. Překvapit, zarazit, možná trochu zaskočit, to ano. Přeci jen jsme lidmi, kteří potřebují nějaký čas, aby si vše srovnali, abychom poznali, že Bůh má své dílo ve své ruce. A na tom nezmění nic jiné ruce, které vyhrožují, chřestí zbraněmi, hrozí záhubou, snaží se vnášet nepokoj.

Pane Ježíši, děkujeme za dobrou zprávu o tvém příchodu. Děkujeme, že nás vracíš do Boží náruče. A děkujeme, že jsi pro nás všechny svědectvím, že z této náruče nás nemůže nic vytrhnout, nic nemůže zničit život, který z ní vychází.

Amen.